

EN NOLLVISION FÖR U-LANDSBISTÅNDET

HANS BERGSTRÖM

Docent i statsvetenskap och före detta chefredaktör för Dagens Nyheter

”**FOLKPARTIET HAR GENOM** åren gått i spetsen för ökat bistånd till ”u-länderna”; hur ser du i dag på biståndets värde?”

Frågan ställdes till Lars Leijonborg när han på ett möte hos Bertil Ohlinstiftelsen talade på temat ”reflexionerna från 40 år i politiken”. Leijonborg öppnade sig för tvivel. Han berättade hur han som ”konsult” under 1980-talet sändes till Indien för att se till att där planterades eukalyptusträd, ett av alla biståndsprojekt. ”Man kan ju undra varför jag skulle åka och säga åt indierna att plantera eukalyptusträd.”

När Indien nu når stora ekono-

miska framgångar är det en följd av den avreglering av ekonomin, med öppen handel och bättre patentskydd, som landet genomfört. Biståndet har inte mycket med det att göra. Snarast bidrog det till – än mer i länder som Etiopien och Tanzania – att hålla regeringar med en djupt skadlig ekonomisk politik under armarna allt för länge.

Thage G Peterson, den tunge socialdemokratiska ministern och talmannen, berättade hur han under en ministerresa till ett afrikanskt land noterade hur vägarbetare var utplacerade med jämmt mellanrum, mil efter mil. De hade också spadar, alla. Men

de gjorde ingenting. Varför? De väntade på att, någon gång i en framtid, en italiensk ledare av ett biståndsprojekt skulle komma och ge dem order om att gräva.

I SVERIGES TELEVISION 25 maj intervjuades chefen för Radiohjälpen, Finn Norgren, liksom ledare för andra svenska biståndsorganisationer, som Sida och Diakonia. Ämnet: varför tsunambiståndet i stor utsträckning kastats i sjön. Organisationer sprang i vägen för varann i by efter by, i sin iver att visa sig duktiga. Lokalt split utsåddes, när 30 fiskebåtar skulle ges till 200 olika fiskare som ville ha dem. Bostäder måste renoveras efter bara två år, eftersom de i hastigheten byggdes med för låg kvalitet, trissade upp priset på byggmaterial och stimulerade korruption. Inbördeskriget i Sri Lanka har tagit ny fart, hävdade välrenommerade Diakonias biståndschef, på grund av att de tamilska tigrarna

bild: Sverigedemokraternas flygblad 2007

Välfärdspolitiken göder Sverigedemokraterna

LOUISE PERSSON OCH DENNIS JOSEFSSON

Debattörer och bloggare på louise.com respektive katallaxi.se

EFTER VALET 2006 uppfyller Sverigedemokraterna kraven för partistöd, och det är inte otänkbart att riksdagen blir nästa anhalt för partiet. Märkligt, eftersom partiet saknar idéer, eller levererar samma politiska lösningar som har orsakat den misslyckade integrationen.

Sverigedemokraterna försöker lösa integrationsproblemen genom att önska bort invandrarna. I övrigt har de inga lösningar, utan följer i stort de andra partierna på varierande vis. Någon vilja att reformera arbetsmark-

naden på ett sätt som får genomslag yttras inte. Partiet föreslår visserligen sänkt arbetsgivaravgift, men vill inte sänka för mycket eftersom den är en stor inkomstkälla för staten. Samtidigt anklagar de den borgerliga regeringen för att bedriva lönedumpande politik, och avvisar sänkta arbetslöshetsersättningar. Tillväxt ska vi ha, men inte till priset av mindre nationellt självbestämmande och mer utländskt ägande.

ATT SVERIGEDEMOKRATERNA kommer undan med detta har etablerade

kunde köpa nya vapen för försnillade biståndsvaror.

Vilket mål bör vi ha för ”u-landsbiståndet”? Det ska uppgå till 0,7 procent av bruttonationalinkomsten, kräver FN. Allt under 1,0 procent är ett svek mot de fattiga, hävdar folk-

partiet, centern och kristdemokraterna i regeringen. Målet bör lyftas till 2 procent har internationalistiska ungdomsförbundare begärt.

I en motion till höstens landsmöte med folkpartiet har jag tillsammans med bland andra Carl B Hamilton

politiker och en samlad opinionsbildande kår bäddat för genom att undvika att debattera utanförskapets sakfrågor. Genom att beskriva integrationsproblemen som uttryck för rasism och diskriminering har vi fått en debatt som handlar om till synes olika synsätt, men där båda sidor försvarar ett system som inte fungerar.

ATT GRÄVA FRAM graverande fakta om att vissa Sd-aktivister har sina rötter i nynazistiska organisationer, är bidragstagare, fuskare, är kriminella och så vidare är retoriskt goda poänger eftersom deras politiska plattform består i att lyfta fram invandrare som bidragstagare, fuskare och kriminella. Men retorisk finess löser inte de bakomliggande problemen.

I stället för att ifrågasätta förlagade modeller för välfärd och arbetsmarknad försvaras de. I stället för att problematisera huruvida vår

”Det är den nuvarande politiken som gör det både lätt och logiskt att spela ut grupper mot varandra.”

invandringspolitik kanske bidrar till problem genom att den utesluter kompetent utländsk arbetskraft, försvaras den. Att blunda för problemen och peka finger åt Sverigedemokraterna är en usel strategi, eftersom de

föreslagit ett annat långsiktigt mål för biståndet: noll procent!

Det kommer alltid att finnas behov av internationell katastrofhjälp. Den borde koordineras av FN, om inte organisationen vore så ineffektiv och saknade transportkapacitet. Vad övrigt är, bör bort.

DET ÄR VIKTIGT att förstå vad som drev biståndstänkandet, när det offentliga biståndet växte fram under 1960- och 70-talet.

Ett inslag var västerländsk skuld-känsla, sprungen ur kolonialismen.

Ett annat inslag var föreställningen att de fattigare länderna var fattiga för att de rikare länderna var rika (”råvaruplundring” etcetera).

Ett tredje inslag var fördelnings-tänkande, att grunden för att bryta fattigdomen var omfördelning från industriländerna till u-länderna.

Ett fjärde inslag var tron på att utveckling är en teknisk fråga, hand-

får både problemformuleringsprivilegiet och kan diskutera lösningar på sina egna villkor.

ETT SÄTT ATT ta tillbaka politisk trovärdighet i debatten är att ifrågasätta varför vi tillåtit välfärds- och arbetsmarknadspolitik att se människor som kostnader. För det är ju den nuvarande politiken som gör det både lätt och logiskt att populistiskt spela ut grupper mot varandra. ∞

lar om resurser för att bygga si och så många vägar, skolor och vårdcentraler.

Skuldkänslan (som Sverige har föga anledning att dela) har konkret värde bara om den leder till handlingar som ger goda resultat. De övriga inslagen i tänkandet har visat sig bygga på totalt felaktig analys. Det går inte att komma utifrån och "lyfta ett land", om inte landet självt och dess befolkning lyckas skapa ett styre och en riktning som ger grund för framgång. Biståndet är helt enkelt fel tänkt, inte endast ineffektivt utfört i många fall.

Framtidens öde ligger i folkens egna händer. Det andra kan göra är att underlätta handel och på olika civila vägar stödja framväxten av en fungerande demokrati och rättsstat. Mellan bistånd och framsteg finns däremot bevisligen inget samband. Sydkorea har lyckats mångdubbelt bättre än det biståndsöversköldja Tanzania. Enorma finansiella resurser har inte kunnat hindra arabvärldens katastrofala nedgång.

UNDER ETT BESÖK i Kenya för två år sedan blev jag djupt imponerad av kvinnliga entreprenörer inom klädesdesign och design av möbler. Varför skulle inte Hennes & Mauritz och Ikea kunna starta stor tillverkning i Kenya, frågade jag en erfaren person på svenska ambassaden. Hans svar: det är så svår korruption i hamnen i Mombasa att globala företag inte kan lita på att varor skeppas ut i angiven tid.

Vad Kenya behöver mer än annat är inte bistånd utan pressfrihet för oberoende tidningar, som kan avslöja korruption på ett sådant sätt att korrupta ledare inte blir omvalda. Däri, och i en öppnare handelspolitik från EU, ligger hoppet om en ljusnande framtid. ∞

Att inte synas verka

NIKLAS LUNDBLAD

Vd på Neo

HUR GÅR DET för regeringen? Ja, vad tycker de själva? Den nyfikne surfare som ger sig in på regeringens webb för att ta del av de epokgörande tal och de modiga linjeartiklar som statsråden publicerat möts av en märklig bild. Justitieminister Beatrice Ask har inte ett enda tal och inte heller en enda artikel på sin webbsida. Hon måste rimligen ha skrivit några, men inga som hennes pressfolk tyckt varit värda att dela med sig av, tydligen.

För statsministern är det bättre, men inte mycket. Han har, enligt regeringens webbplats, hållit sex tal och skrivit en (1) artikel sedan den borgerliga regeringen tillträdde. Det placerar honom gott och väl under medel i regeringen, även om medelantalet inte imponerar.

Den i särklass mest produktiva av statsråden är Cecilia Malmström som sopar mattan med alla andra med 26 tal och 25 artiklar som hennes pressfolk lyft fram. Efter Malmström kommer handelsminister Tolgfors med tio tal och hela 25 artiklar, och sedan är det ett litet gap ned till biståndsministern som har 18 tal och 12 artiklar att skriva med.

ANDRA ÖVERRASKNINGAR i genomgången är att Maud Olofsson bara har hållit tre tal som hon vill lyfta fram och skrivit tre artiklar. Åsa Torstensson och Tobias Billström har blygsamma två artiklar och tal vardera och ligger i botten av listan. Utrikesministern placerar sig litet över medel med tio tal och sex artiklar. Han kanske sitter och skriver i KU:s bänk?

Även resten av denna lista är deprimerande läsning, inte för att jag betvivlar att statsråden gör saker, utan för att deras kommunikationsrådgivare inte tycks ha insett att de också måste berätta, om och om igen, att de gör saker. Till sin hjälp har de en av landets mest besökta hemsidor. Och vad gör de? Slarvar bort en avgörande chans att visa upp regeringens arbete.

Ingen tror väl att Jan Björklund hållit ett tal och skrivit två artiklar under mandatperioden? Varför är det då vad som framgår av regeringens webbplats? En regering som inte förmår berätta om sig själv kan aldrig göra anspråk på en vision om framtiden. ∞

